

Thema 1 – Democratie en rechtsstaat

Hoofdstuk 1 – De rechtsstaat

T Theorievragen

1. De macht van de overheid in een rechtsstaat wordt begrensd door wetten en regels. Leg uit wat hiermee wordt bedoeld.

2. De trias politica is een belangrijk kenmerk van de rechtsstaat.

a. Leg uit welke drie machten je volgens de trias politica kunt onderscheiden.

b. Hoe kan de trias politica machtsmisbruik door de overheid voorkomen?

3. In een rechtsstaat heeft iedere burger grondrechten.

a. Leg uit wat grondrechten zijn.

b. Waarom zijn grondrechten belangrijk in een rechtsstaat?

c. Wat is het verschil tussen klassieke grondrechten en sociale grondrechten?

d. Hoe kunnen sociale grondrechten zorgen voor meer gelijkheid in de samenleving?

e. Geef een voorbeeld van een manier om gebruik te maken van de vrijheid van vereniging en vergadering.

f. Geef een voorbeeld van het recht op bestaanszekerheid.

4. Kruis bij elke uitspraak aan of deze uitspraak waar of niet waar is.

Uitspraak	Waar	Niet waar
In een rechtsstaat mag een overheid alle middelen gebruiken om criminelen op te sporen.		
In een rechtsstaat moeten burgers dezelfde opvattingen hebben als de regering.		
Het recht op huisvesting is een sociaal grondrecht.		
In een rechtsstaat moeten rechters verantwoording afleggen aan de regering.		
Het recht op gezondheidszorg is een klassiek grondrecht.		
De sociale grondrechten komen voort uit het idee dat de overheid de taak heeft om voor burgers te zorgen.		

5. Lees de uitspraak.

Het moet verboden worden om op een website mensen op te roepen om geweld te gebruiken tegen andere mensen.

a. Geef een argument voor deze uitspraak.

b. Geef een argument tegen deze uitspraak.

6. Lees de uitspraak.

Er is pas sprake van persvrijheid als de pers onafhankelijk is.

a. Leg uit wat er wordt bedoeld met onafhankelijke pers.

b. Waarom is onafhankelijke pers belangrijk voor persvrijheid?

7. In bepaalde gevallen kan een grondrecht worden ingeperkt.

a. Geef een voorbeeld van het inperken van een grondrecht door de overheid.

b. Waarom wordt dit grondrecht in dat geval ingeperkt?

Verwerkingsvragen

1. Lees het artikel.

Pedofielenvereniging Martijn verboden

De rechtbank heeft bepaald dat pedofielenvereniging Martijn verboden moet worden. Het Openbaar Ministerie (OM) had gevraagd om een verbod en een ontbinding, omdat de vereniging 'in strijd is met de openbare orde en goede zeden'.

Het is volgens de rechtbank in Assen niet toe te staan dat vereniging Martijn seksuele relaties tussen volwassenen en kinderen verheerlijkt. Dat is een inbreuk op de rechten van het kind.

Martijn is een vereniging die wettelijke en maatschappelijke acceptatie van seksuele relaties tussen volwassenen en kinderen nastreeft. Martijn vindt dat seksueel contact tussen volwassenen en kinderen niet schadelijk is, zolang beide partijen het als plezierig ervaren en er geen geweld of dwang bij komt kijken. De vereniging probeerde leden te informeren en tegelijkertijd hun standpunten uit te dragen in het maatschappelijk debat.

De Tweede Kamer maakte zich al langere tijd sterk voor een verbod. CDA en ChristenUnie zeiden eerder met een wetsvoorstel te komen om dergelijke verenigingen te verbieden. Het OM stapte in december naar de rechter met het verzoek Martijn te verbieden.

Tekst naar: Nrc.nl.

a. Welk grondrecht heeft de rechter ingeperkt?

b. Waarom heeft de rechter ervoor gekozen om dit grondrecht in te perken?

c. Waarom kan alleen de rechter besluiten om het recht in te perken?

d. Leg uit wat je ervan vindt dat het grondrecht in dit geval wordt ingeperkt.

2. Lees het artikel.

'Scholen mogen homoleraar weren'

Christelijke scholen mogen homoseksuele leraren weren als deze zich buiten de school duidelijk in strijd met de grondslag van die school gedragen. Dat staat in een advies van de Raad van State, het belangrijkste adviesorgaan van de regering. Belangrijk is volgens de Raad van State wel dat het gedrag van een leraar duidelijk botst met de overtuiging van de school of het kerkgenootschap.

De regering had om het advies gevraagd, omdat niet duidelijk was of homoseksuele docenten altijd kunnen worden geweerd op orthodox-christelijke scholen. De regering heeft hier een 'lastige kluiif' aan, verklaart woordvoerder Jurjen van den Bergh van de Algemene Onderwijsbond. 'Twee grondrechten botsen.'

Tekst naar: Ad.nl.

a. Leg uit hoe grondrechten met elkaar kunnen botsen.

b. Hoe blijkt uit dit artikel dat er sprake is van een botsing van grondrechten?

c. Vind jij dat scholen homoseksuele leraren mogen weigeren als zij buiten school tegen de grondslagen van de school ingaan?
Leg je antwoord uit.
